

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulev. Repele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1090 Lel
Fél évre — — — 540 Lel
Negyed évre — — 270 Lel
Havonta — — — 90 Lel
Hirdetések díjazás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — — 6 Lel

Bucurestiben 50 banival több.

Színháznyitás.

Az aradi városi színház ma kitárta kapuit, hogy befogadja a magyar kultúrára szomjazó közönséget. A közönség pedig várakozással tekint az idei színházezon első bizonyára érdeme szerint fogja támogatni az aradi színházat. Ezen a helyen már több ízben szoltunk a magyar közönség szívéhez. Sokszor hangoztattuk, hogy a nagy nehézségekkel küzdő magyar színészetnek támogatásra van szüksége és ezt a támogatást kizárólag a közönség tudja megadni. Most azonban, amikor elvitathatatlanul megállapíthatjuk, hogy némileg konszolidálódtak a viszonyok, most már tud kellennünk magunkat azon a mély érzésekből fakadó nézetten, hogy jótékonyak kell lennünk a színházzal szemben és minden feltétel nélkül támogatnunk kell.

A színházi direktió az előjelekből ítélve, mindent elkövetett, hogy tehetséges tagokkal, jó előadásokat produkáljon. Ha az aradi színház elsőrendű repertoárokkal rendelkezik, ha valóban kifogástalan előadásokban hozza színre a darabokat, ha a város, kötelességeként, a rendbehozott, fűtőkészülékekkel teszi lehetővé, hogy a közönség ne fagyoskodjék a nézőterem akkor nem lesz szükség arra, hogy kulturálisokat hangoztatva csalórásság színházba a közönséget. Arad közönsége szinte együtt nevelkedett, kulturálódott a magyar színészettel. Ez a város gyönyörködött már a legnagyobb magyar művészekben. Számos színészkariert innen indult el világhíró útjára. Tehát ennek a városnak igényei vannak a színházzal szemben.

A színház pedig nem jótékonyra szoruló intézmény. Nem szabad, hogy szüksége legyen a közönség önfeláldozására. A közönség áldozatot hoz a színházért, de a színháznak is áldoznia kell a közönségért. Ennek a közönségnek a művészet iránt kifejlődött izlése megköveteli a kifogástalan, jó előadásokat és jó darabok színrehozását. Ha mindezeket netalán nem kapná meg, úgy a színháznak nincsen oka támogatást várni.

Le kell szögeznünk, hogy az aradi magyar színháznak nem csupán a város magyar közönségére kell számítani. Láttuk, hogy a magyar nyelvet beszélő románság is szívesen keresi fel a színházat akkor, ha olyan előadást produkál, ami kultúrát jelent. Ugyanez a helyzet a város többi más nemzetiségű intelligens közönségével szemben is. A sovinszta frazeológiákon túl, ma már az a helyzet, hogy a közönség nemzetiségi különbség nélkül szívesen látogatja a magyar színházat, ha művészetet kap.

Ez a tény és ezt a tényt kell tudomásul vennie a direktiónak. A színészek és a színház gazgatósága ne várjon jótékony támogatást, de elvárhatja azt, ami feltétlenül be fog következni, hogy a jó és kifogástalan előadásokat minden esetben zsufolt padsorok fogják végigmenni. Az idei szezon mai első premierjén, amikor a függöny szétlébbent, a közönség bődületesen bírálta az előadás menetét és mindaddig nem lesz oka panaszkodni a színháznak Arad város közönsége ellen, amíg igaz élvezetet nyújtó előadásokat produkál.

Örök nyugalomra helyezték Buzdugan régenst.

Faraoani községben levő családi sírboltba temették el ma az elhunyt régenst. — A kormány tagjai és közéleti előkelőségek is részt vettek a temetésen.

Bucurestiből jelentik: A Buzdugan régens koporsóját szállító különvonat ma reggel 8 óra előtt érkezett meg Faraoani állomásra, ahol a koporsót ágyutalpra helyezték, majd megindult a menet a családi sírbolt felé. Elöl a koszorukat vitték, azután a gyászkocsi következett, majd a család tagjai, a miniszterek, a méltóságok és a hadsereg képviselői.

A menet két és fél kilométeres hosszú uton jutott el a most épített kriptához, ahol újabb gyászszertartás volt, majd a katonazenekar gyászindulója mellett a koporsót elhelyezték a családi sírboltba. A kormány tagjai, valamint a különvonat utasai ezután visszatértek Bucurestibe.

A régensválasztás kulisszái mögül.

Most kerülnek nyilvánosságra azok a részletek, amelyek Sarateanu megválasztását megelőzték. Maniu miniszterelnöknek óriási küzdelmet kellett folytatnia, hogy Mária királyné jelöltetését megakadályozza. Mária királyné jelöltetése mellett különösen hárman ekszponálták magukat:

Christea Miron pátriárka, Miklós herceg és Stere Constantin.

Különösen Stere tett meg mindent, hogy a királyné jelöltetését keresztülvigye. Stere a képviselőház folyosóján erre nézve így szolt a többségi képviselők nagyobb csoportjához:

— Csináljanak amit akarnak, de nekem az marad a véleményem, hogy súlyos hiba volna, ha nem a királynét választanák meg Buzdugan utódjának.

Amikor a nemzetgyűlés már egybegyűlt. Maniu Gyula miniszterelnök állandóan tanácskozott Mária királynéval és a régenstanácsal. Reggel kilenc órakor Mária királyné és Miklós herceg együttesen fogadták a miniszterelnököt, akivel másfél óra hosszat tárgyaltak. Azon tanácskoztak, hogyha már a királyné alkotmányjogi és politikai szempontokból nem juthat be a régenstanácsba, ki legyen Buzdugan utóda.

A királyné kikötötte, ha már őt nem jelölhetik, Presan tábornokot se jelöljék.

Ezt a kikötést nehéz volt teljesíteni, mert az ellenzék, különösen Lupu és Iorga mindent elkövettek, hogy Presan tábornok legyen a jelölt, sőt, igen sok többségi képviselő is Presan mellett volt. Végre abban egyeztek meg, hogy a birói kar közül választanak jelöltet. Három névről volt szó: Radulescu Andreiről, Lupu dr. semmitőszéki bíróról és Sarateanu Constan-

tinról. Miután a két előbbi biró túlfatalt, a kormány Sarateanu mellett foglalt állást.

Maniu ezután Christea Miron pátriárkához ment, majd innen Hiotu udvari miniszter kíséretében saját lakására hajtatott, ahol már várták a kormány tagjai. Maniu itt közölte velük, hogy a kormány jelöltje Sarateanu.

Eközben a nemzetgyűlésen az izgatottság egyre fokozódott. Iorga a kamara folyosóján egészen nyíltan Mária királyné jelöltetése mellett foglalt állást és kijelentette. Presan személynék felázódása súlyos következményekkel járhat.

Bonyodalom a hadsereg eskütétele körül.

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul megcáfolja azt a hírt, hogy a hadsereg új esküt tesz a régenstanácsnak. A lap kijelenti, hogy erre a formaságra nincsen szükség. Tekintettel arra, hogy az újabb eskütételről szóló hírt a nemzeti-parasztpárt felhivatalosa, a Dreptatea közölte, a cáfolat megerősítésre szorul. Ugyanigy áll a kormány formai lemondásának híre is.

A szenátus elnöke repülőgépen jött a régensválasztásra.

Bucurestiből jelentik: Traian Bra-tu szenátusi elnököt, aki napok óta Berlinben tartózkodott, a kormány táviratilag értesítette a régensválasztásról. A szenátusi elnök, miután az idő rövidsége miatt vonaton nem juthatott volna el a régensválasztásra, repülőgépen tette meg az utat a fővárosig.

Vaitolanu tüntet a pártja ellen.

Bucurestiből jelentik: Nagy feltűnést keltett politikai körökben az a körülmény, hogy a tegnapi régensválasztó nemzetgyűlésen a liberális párt távolmaradása ellenére, Vaitolanu tábornok, az aradi párt-szervezet volt elnöke, résztvett az ülésen. Vaitolanu megjelenése számos kombinációra adott okot. Ezügyben az Aradi Közlöny bucuresti-i munkatársa beszélgetést folytatott a volt miniszterrel, aki a következőket jelentette ki:

— Megjelenésemet tulajdonítsák annak, hogy én független vagyok és a dinasztiaival szemben mindig odaadást tanusítottam. Nem ismerem semmiféle politikát a dinasztiaival szemben.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a tábornok a liberális párt ellen akart tüntetni, amikor megjelent a nemzetgyűlésen.

Vihar a kultuszminisztérium megszüntetése miatt.

Az ellenzék hevesen támadja a kormányt. — „Merénylet egyes vallásfelekezetek ellen.”

Bucurestiből jelentik: Ellenzéki körökben nagy felháborodással tárgyalják a kormány ama intencióját, hogy az átszervezés alkalmával megszünteti a Kultuszminisztériumot. A Vltorul, a liberális párt hivatalos lapja ma esti számában vehemens támadást intéz a

Kormány ellen és a minisztérium megszüntetéséről ezeket írja:

„A kultuszminisztérium megszüntetése, úgy tekintjük, mint az ország vallási ügyeinek elhanyagolását és az egyes vallásfelekezetek elleni merényletet.”

Bécs örül, hogy Sieghartot elérte végzete

Vajjon mit szól a dologhoz Bosel és Castiglioni, a „szomszéd”? — Sieghartnak nem maradt nagy vagyona. — A puritán „Excellenc”.
Néhány vonás Sieghart Rudolf portréjához.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A Bodencreditanstalt ügye megmozgatta az osztrák fővárosban nemcsak a közgazdasági életet, hanem a — fantáziákat is. Ma már az emberek mindent tudnak e nagy bankösszeomlásról. Még azt is tudják, ami nem igaz. És kíváncsiakodnak erre meg arra. És a kíváncsiakodásnak van valami alapja is. Mert tényleg érdekes volna megtudni, hogy Bosel hogy érzi magát, mikor egykori nagy ellenfele ennyire le van győzve. — sokkal jobban, mint amennyire ő volt legyőzve tőle, egykoron. Érdekes volna tudni például azt is, hogy mit szól az egész ügyben Castiglioni Camillo a „szomszéd” bukásához?

Castiglioni és Sieghart a Bodencredit lemondásra kényszerített elnöke ugyanis egy uccában laknak a Prinz Eugen Strassen, Castiglioni a 28. szám alatt, Sieghart pedig a 36. számú palotában.

És ott laknak Rothschildék is. Rothschild Eugen a 26. szám alatt, Louis báró a 22. számú palotában és ha Bécsben ismernek „A két szomszéd vár” című szép költeményt, megállapíthatják, hogy a nagy Rothschild—Sieghart harc melyik vár győzeimével végződött, még ha ezek a várak csak modern paloták is és nem szomszédos hegyorinokon fekszenek, hanem egy világáros finom uccájában.

Azt kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a bécsi pénzvilág általában örül Sieghart Rudolf bukásának. Ép úgy, mint ahogy örült, amikor Bosel megbukott, akif Sieghart tett tönkre. Ép úgy, mint ahogy örült, amikor Castiglioni került az örvénybe. A bécsi bankigazgatók örülnek a személyes bukásnak s örülnek a rang, a méltóság eltűnésének. Mert Sieghart volt az utolsó bankvezér, aki a régi monarchiát reprezentálta Bécsben, aki úgy viselte magát, mintha még ma is a császár kegyeit élvezné és hivatalos órái után átsétálhatna a bankjához oly köztes Burgba. A közhit azt tartja felőle, hogy önhitt, autokrata és zsarnoki. A valóság az, hogy csak igen hű ember, nem tür maga mellett tehetséget, mert nem akar elhőmályosodni az árnyékában. A hátsága a motorja minden elhatározásának is és a hűsága romlásba vitte őt is, a bankját is. De igen kedves ember, aki a régi bécsi világban nevelődött és csiszolódott: közvetlen, emberi, egy jó könyvet, egy szép színházi estét mindenkifölött becsülő. Állandó premierlátogató a Burgszínházban, ott ül évek — és valószínűleg évtizedek óta a negyedik sor sarkán, a közepén; minden hajnalban kilovagol és minden délben, pontosan háromnegyed egykor, a bankból jövet, végigsétál a Grabenben és a Kärtnerstrassen, fogadva az urak üdvözléseit és egy-egy kedves szót szóva az ismerős szép asszonyoknak.

Sokat utazott külföldön. Párisban, Londonban, csak úgy otthon volt, mint Bécsben, — amit nem meszebe reklámborrovaióinak köszönhetett, mint az újabb kor bankházfezörjei, hanem lény, fellépése előkelőségének és különösen annak a világhírű banknak, melyet reprezentált s amelynek mindenütt jegyezték részvényeit, Párisban és Londonban épen úgy, mint Zürichben és Genfben.

A közhit szerint egyébként Sieghart azok közé tartozik, akiknek „nagy jövedelmük van, de nincs nagy vagyonuk”. Bizonyos, hogy a bank kormányzó székében és ama sok iparvállalat vezetésében, ahol helyet foglalt, rengeteg fizetést és tantiémet élvezett, de nagy vagyona aligha van. Pedig Sieghart is, mint a legtöbb bécsi gazdag ember, igen szerényen s visszavonultan él, a luxust legalább is kifelé, nem ismeri sa hános, mulató életet lenézi. Azonfelül igen puritán ember. Két évvel ezelőtt például bankjának egyik előkelő igazgatója Biarritzban nyaralt és nemcsak a nappalokat töltötte a kaszinóban, a chemin-asztal mellett, hanem az éjszakákat is. Egy szép napon megérkezett Sieghart is az „Ezüst Tengerpartra”,

ahogy a baszk-vidéket nevezik s az igazgató ur arra az időre, míg „Excellenz” Sieghart Biarritzban volt, a kaszinóknak még csak a tájékkára sem mert menni.

Most már persze minden másképp van. Sieghartot is utólérte a végzet. De nem azért, mert mennie kell, hanem mert az emberek a

Kik lesznek a kerületi kormányzóságok vezetői

Csak volt miniszterek kerülhetnek a kormányzóságok élére.

Bucurestiből jelentik: A kerületi kormányzóságok vezetőinek tekintetében konkrét döntés még nem történt. Annyi bizonyos, hogy a kormányzóságok élére csak volt miniszter kerülhet. Beavatott helyről származó értesülés szerint kormánykörökben így állítják össze a listát:

Besszarábia: Pan Halpa.

Bánát: Vlad Aurel, vagy Bocu Sever.

Erdély: Voicu Nitescu, vagy Dan Sever.

Moldova: Itt kényes a helyzet, mert

kik a porban fetrengtek előtte, most gyalázák és kigunyolják. Nem telt bele kétszer huszonnégy óra és mindenki ellene fordult, azok is, akikkel jót tett, — sőt azok első sorban. Egy előkelő belvárosi papirkereskedés, ahol névjegyek, meghívók, levélpapírok vannak kitéve a kirakatba, hogy a cég előkelő megrendelőivel henegeghessen, egyik napról a másikra bevette az ablakból a „Rudolf Sieghart” nyoma névjegyeket.

Ez mindennél jobban jellemzi, hogy mennyire örülnek Bécsben Sieghart bukásának, de jellemzi azokat is, akik örülnek.

nincsen erre az állásra nemzeti-parasztpárti miniszter és lehetséges, hogy az eredeti elvtől eltérően, itt Petrovitit, az avereszkánusoktól nem régen a kormánypartba lépett képviselőt nevezik ki.

Bucuresti környékére: Camarasescu volt belügyminisztert nevezik ki.

Bucovina: T. Popovici volt avereszkánus miniszter.

Oltenia: Ha Erdélybe Voicu Nitescu kerül, akkor Dan Severt nevezik ki.

Oktober 30-ig lehet még jelentkezni a választói listákba.

Az Aradi Magyar Párt készséggel és díjmentesen intézi el a hozzáfutó magyarok felebbezéseit. — Eddig mintegy 300 nő jelentkezett Aradon.
A Magyar Párt felhívása.

(Arad, október 10.) Ma reggel közszemlére tették a városháza 98-as számú szobájában a választói listákat. A mai délelőtt folyamán már számosan tekintették meg a listákat, hogy meggyőződjenek, benne szerepelnek-e. Azok, akiket kihagytak, október 30-ig felebbezhetnek az aradi járásbíróshoz. Majdnem három hét áll tehát a polgárok rendelkezésére, amely idő alatt mindenki kényelmesen intézheti ügyét.

A magyarságra nézve létezik, hogy minél nagyobb számban szerepeljen a választók sorában és ezért minden magyarnak kötelessége utánajárni, hogy a listába felvétesse magát.

Érdekes, hogy ma még nem tudni, mennyi választót vettek fel a lajstromba. A listán szereplő neveket ugyanis nem sorszámozták, miután ezzel várnak, míg a járásbíróshoz le nem tárgyalja a beérkezett felebbezéseket. Ennek megtörténte után sorszámozzák és lezárják a listákat, melyeknek alapján a decemberre várt községi választások történnek. A választói lista lezárására tehát november első napjaiban kerül a sor. A város illetékes osztályának hozzávetőleges számítása szerint Aradon összesen 13—14.000 választó lesz, közülük körülbelül 300 nő. A nők száma azért oly alacsony, mert a négy polgári iskolát végzeteket visszautasították, ami ellen most kell felebbezni október 30-ig.

A választói listákkal kapcsolatban a Magyar Párt a következő felhívást intézi Arad magyarságához:

Felhívás.

Fel hívjuk Aradváros magyar polgárait, hogy a közszemlére tett választói névjegyzéket egy a maga, mint a magyarság egyetemes érdekében feltétlenül tekintse meg, amennyiben neve a választók névjegyzékében nem szerepelne, a névjegyzékből való kimaradása folytán elkészítendő felebbezés miatt a pártirodába (Str. Cloșca (Szent László-uca) 7. sz. III. em.) elfáradni sziveskedjék, hol a felebbezést minden díj nélkül elkészítik. Ebben az esetben el kell hozni az állampolgársági igazolványt, a személyazonossági igazolványt s ha van, az ügyességtől beszerzett büntetlenségi igazolványt. Ha az utóbbi még nem volna beszerezve, a pártiroda ezt a készíadások viselése ellenében készséggel be fogja szerezni.

Ha valaki az otthon-listába, vagyis az illetőségi nyilvántartásba nem volna felvéve, de egyébként erre jogcímrel rendelkezik, a választói névjegyzékből való kimaradása miatt

benyújtandó felebbezése elbírálása során ebbe a névjegyzékbe is felvehető lesz.

A város magyar nőit is felhívjuk, hogyha még lépéseket nem tettek a választói névjegyzékbe való felvétel iránt, intézkedjenek a pártiroda útján arra nézve, hogy a választók névjegyzékébe bekerülhessenek. A fenti okmányokon kívül náluk még a középiskolai (polgári iskolai) bizonyítványra is szükség van.

Senki ne tartsa elegendőnek azt, hogy az összeírás során az előkészítő lajstromba felvették; mert meggyőződünk arról, hogy a névjegyzékből, habár az előkészítő lajstromba fel is lettek véve, többen kimaradtak, állítólag az idő rövidsége okozta munkatorlás folytán.

Az Elnökség.

Ágoston Zsigmond irodalmi sikere

A budapesti báró Eötvös Irodalmi Társaság első díjra ajánlotta egy székely-tárgyu novelláját.

(Arad, október 10.) Ágoston Zsigmond, Aradváros volt anyakönyvvezetője, az Andrányi-féle pezsgőgyár főtisztviselője, nemcsak, mint kiváló tisztviselő, kedélyes és szellemes társalgó ismert a város széles társadalmi köreiből, hanem, mint íróember is értékes sikereket aratott. Több ötletes írása, novellája jelent meg már az erdélyi lapokban és szindarabját a városi színházban is előadták.

Ágoston Zsigmondnak most egy újabb irodalmi sikeréről számolhatunk be. A budapesti báró Eötvös Irodalmi Társaság pályázatot hirdetett egy erdélyi vonatkozású novellára. Ágoston Zsigmond benyújtotta a „Székely lélek” című novelláját, amelyre vonatkozólag megérkezett a válasz. A társaság vezetősége arról értesíti Ágostont, hogy a beküldött pályázatok közül az ő novelláját tartják a legjobbnak és első díjra ajánlották. Kéri az író, hogy novelláját sokszorosítsa, hogy elküldhessék a társaság összes tagjainak.

Ágoston Zsigmond rövid időn belül elköltözik Aradról a magyar fővárosba, hogy ott kizárólag az irodalomnak szentelhesse életét. Tegnap este szűk baráti körben Ágoston Zsigmond felolvasta pályadíjra ajánlott novelláját és legújabb verseit, amelyek mind osztatlan tetszést arattak.

Bonyodalmak a felfüggesztett közjegyzők körül

Klirták az érvénytelenített közjegyzők helyére a pályázatot. — Az érdekeltek megtámadták a miniszteri rendeletet a közigazgatási bíróságnál. Mi fog történni azokkal az okiratokkal, amelyeket a felfüggesztett közjegyzők készítettek? — „Minden okirat továbbra is érvényes marad” — mondotta Hargot Gheorghe törvényszéki főelnök. — Jogi vitákat fog ez a nagyjelentőségű kérdés előidézni.

Hargot Gheorghe törvényszéki főelnök, Kovács Mihály táblabíró és Pop Teodor dr., ügyvédi kamarai dékán nyilatkozott az Aradi Közlönynek.

(Arad, október 10.) Az elmúlt hetekben összesen negyvenöt erdélyi közjegyző működését szüntette be az igazságügyminiszter. Évek óta működtek ezek a közjegyzők, míg egy szép napon utólag megállapították Bucurestiben, hogy kinevezésük nem volt szabályszerű, nem tartották be a törvényben előírt formalitásokat és pályázat megkerülésével nyerték el megbizatusukat. Ennek következtében az igazságügyminiszter megsemmisítette kinevezésüket. Először 21 közjegyző, köztük a aradi dr. Beles Jenő kinevezését érvénytelenítették, néhány nappal ezelőtt pedig újabb huszonnégy közjegyző — köztük Busmann Aladár dr. lippai és Petrovici Aurel dr. borosjenői — ügyében hoztak hasonló döntést. Az igazságügyminiszter azonnal intézkedett a megfűresedett közjegyzői állások beföltése tárgyában és

az első ízben érvénytelenített 21 közjegyző helyére már a kamarákkal kijárta a nyilvános pályázatot, ami a hivatalos lapban meg is jelent.

A közeljövőben a többi helyekre is kijárja a pályázatot, függetlenül attól, hogy

információink szerint valamennyi közjegyző megtámadta a miniszter intézkedését a közigazgatási bíróságnál.

A közjegyzők kinevezésének megsemmisítésével felmerül az a nagyjelentőségű jogi kérdés, hogy mi történik azokkal az okiratokkal, amelyeket ezek a közjegyzők készítettek?

Olyan hírek terjedtek el, hogy miután a közjegyzők kinevezése a miniszteri rendelkezés szerint érvénytelen volt, a működésük ideje alatt készített összes okiratok, végrendeletek, szerződések, váltóvonalások is érvényüket veszítik, illetve elvesztik azokat az előnyöket, amelyeket a törvény a közjegyző előtt készített okiratoknál biztosít. A hír nagy feltűnést keltett, mert ha ez így van, akkor beláthatatlan komplikációk következhetnek be, a pereknek egész lavinája indulna meg, a végrendeletek tömegét támadná meg az elégedetlen örökösök és miután a váltótartozások érvénytelenekké válnának, az összes forgatók kiszabadulnának az obligóból.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az Aradi Közlöny munkatársa ma délelőtt felkereste Hargot Gheorghe törvényszéki főelnököt, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A kérdés mindenestre nagy jelentőségű. Pontosan azonban nem ismerem a kinevezések érvénytelenítésének indoklását. Ha ezért semmi sem tették meg, mert a miniszterium a kinevezéskor formai hibákat követett el, akkor véleményem szerint

minden okirat, amjt az érdekelt közjegyzők irtak alá, vagy hitelesítettek, minden körülmények között továbbra is érvényes marad. Csak abban az esetben vonná maga után a kinevezés érvénytelenítése az okiratok érvényének elvesztését, ha azért semmisítették volna meg a közjegyzők kinevezését, mert nincs meg a törvényben előírt kvalifikációjuk. Ebben az esetben pedig erről szó sincsen

— Az utólag felfüggesztett közjegyzők — folytatja a főelnök — hosszú időn keresztül működtek, kinevezésük a hivatalos lapban megjelent és így a közönség a legteljesebb jóhiszeműséggel fordult hozzájuk. Ilyen körülmények között ezek az okiratok, véleményem szerint, okvetlenül érvényesek maradnak.

Kovács Mihály táblabírót kerestük fel ezután, aki véleményét a következőkben fejtette ki:

— Minden esetre óriási jelentőségű kérdéssel állunk ebben az esetben szemben. Perek esetén a felsőbb bíróságok fogják ebben az ügyben

kimondani az utolsó szót.

A feleknek jóhiszeműsége kétségen felül áll és így véleményem szerint nem fogják a szóban forgó okiratokat érvényteleníteni.

Munkatársunk felkereste dr. Pop Teodor ügyvédet, az aradi ügyvédi kamara nagyképzettségű dékánját, aki a következő kijelentést tette munkatársunk előtt:

— Kérem szerkesztő ur, okvetlenül szögezze le a nyilvánosság előtt — mondotta a dékán — hogy

ezek az okiratok minden kétséget kizárólag érvényben maradnak.

Ki van zárva az, hogy azok megsemmisüljenek.

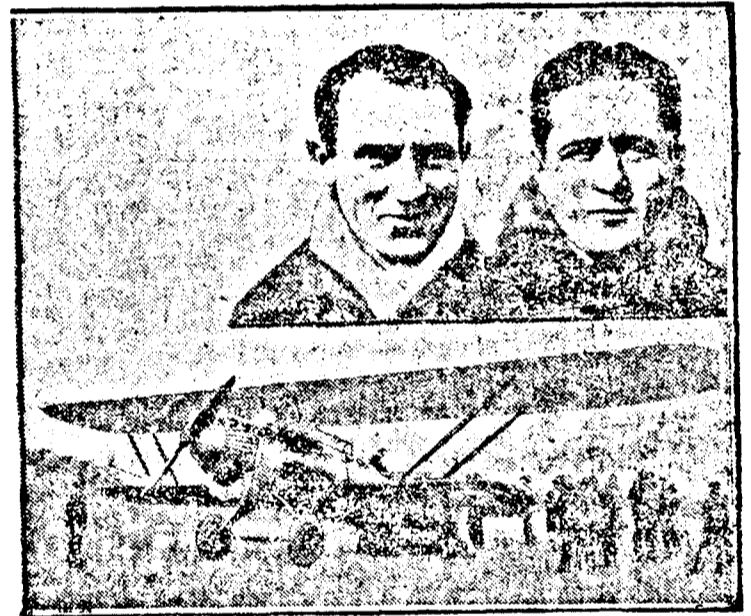
Megkerült a Szibériában eltűnt két pilóta

Costes és Bellonte francia repülők kínai területen leszálltak. — A kínaiak szovjetkémeknek nézték őket és több napig fogva tartották. — A két pilóta távolsági rekordot állított be.

Párisból jelentik: Szeptember 27-én Costes és Bellonte ismert francia repülők a „Kérdőjel” nevű kétfedelű gépen Szibéria felé indultak el. A repülők utközben

nyomtalanul eltűntek és miután napokon át semmi életjel nem érkezett róluk, már azt hitték, hogy valamilyen katasztrófa áldozatai lettek. Egy Carbinból érkező jelentés most közli, hogy a repülők megkerültek és magyarázatát adják a rejtélyes eltűnésnek. A charbini francia konzul jelentést küldött a kormánynak, amely szerint a repülők kínai területen leszálltak. A kínai katonák szovjet repülőknék nézték őket és fedezettel a legközelebbi városba kísérték őket. Négy napos ut után, október 3-án érkeztek meg a városba, ahol a kormányzó elrendelte őrizetbevételüket. A repülőknék nem volt kínai vizumuk és a kormány engedélyét sem tudták bemutatni arravonatközöleg, hogy átrepülhetnek-e Kína felett. Három napig még távirataik továbbítását sem engedték meg nekik. Végre október 6-án a charbini francia konzul tudomást szerzett a történetekről és közbenjárta a kínai hatóságoknál Costes és Bellonte szabadlábrahelyezése érdekében. A konzul intervenciójára a repülők folytathatták utjukat.

Costes és Bellonte távolsági rekordot állítottak fel. Szeptember 27-én nyolc óra 30 perckor indultak el Párisból és 28-én 5 óra 30 perckor érkeztek kínai területre. Szibérián át. Így tehát 51 óra hosszat tartózkodtak a levegőben és ezen idő alatt 7800 kilométert tettek meg.

JOBBRÓL: COSTES, BALRÓL: BELLONTE

A voinikok terrorizálják a zsilvölgyi munkásokat.

A belügyminiszterhez érkezett feljelentés szerint kényszeríteni akariák őket a voinik-szervezetbe való belépésre. — Vulcan polgármestere gyűjtést rendez a lupényi vérfürdő előidézőinek.

Bucurestiből jelentik: Érdekes jelentést kapott ma a belügyminiszterium Petrozsényből. A jelentések szerint nemrégiben Pop Vasile és But György voinik-szervezetet létesítettek Anina környékén és

ez a szervezet most brutalizálja és terrorizálja a munkásokat, akiket arra akarnak kényszeríteni, hogy a szervezetbe belépjenek.

Sokszor hangos botrányok játszódnak le emiatt. A jelentés végül a belügyminiszter közbelépését kéri.

A miniszteriumhoz felterjesztett jelentés másik része a lupényi összeütközések miatt le tartóztatott Muntean és Buciuman munkásokra vonatkozik. Mint ismeretes, ezt a két munkást azért tartóztatták le, mert a vizsgálat adatai szerint ők voltak az összeütközés

MIRIAMOK és MACSOROK

SANDOR FERENC-nél, megyeházzal szemben.

mert azokat kinevezett közjegyzők előtt kötötték, illetve hitelesítették. A szóban forgó közjegyzők kinevezése a hivatalos lapban megjelent, azok rendesen működtek, valamennyien a törvényben előírt kvalifikációval rendelkeznek és így

szó sem lehet arról, hogy ezekkel az okiratokkal valami baj lehessen. Azok minden körülmények között érvényesek maradnak.

Végül egy közjegyzőt is felkerestünk. Ugyanazzal a kérdéssel fordult munkatársunk egyik aradi közjegyzőhöz, aki a következő felvilágosításokkal szolgált:

— A kérdés igen kényes és nagy jelentőségű bir. Előreláthatólag jogi vitákat fog előidézni és amennyiben perre kerül a sor, konkrét esetben majd a bíróság fogja kimondani a döntő szót. Hogy perek lesznek, az előrelátható, mert különösen a végrendeletek megtámadásával minden lehetőséget el fognak követni az érdekeltek, hogy a végrendeletek megsemmisíttessenek. Itt aztán előtérbe kerül majd az egész kényes ügy.

Ezekből a nyilatkozatokból megállapítható, hogy ez a nagyjelentőségű kérdés még nincsen végérvényesen elintézve.

Ferenczy György.

Gömbös Gyula lett az új magyar honvédelmi miniszter.

Csáky Károly gróf a személyét ért sajtótámadások miatt adta be lemondását. — Két kormányzói kézirat. — Az új honvédelmi miniszter nyilatkozik a sajtónak.

Budapestről jelentik: Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter ma a következő tartalmu levelet intézte Bethlen István gróf miniszterelnökhez:

„Az ellenzéki napisajtó egy idő óta a honvédelmi miniszterium ellen alaptalan vádakot emel. A támadások személyem ellen irányulnak. Mindig az volt a célom, hogy a hadsereget a politikától mentessé tegyem, mivel azonban ezen törekvésemnek nem tudok tovább megfelelni, kérem lemondásomat tudomásul venni. A hadsereget természetesen tovább is óhajtom szolgálni ugyiszintén továbbra is hű maradok excellenciád politikájához.”

Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma két kormányzói kéziratot közöl. Az egyiket gróf Csáky lovassági tábornokhoz intézi a kormányzó és ez így szól:

Kedves gróf Csáky, lovassági tábornok! A honvédelmi miniszteri állásától saját kérelmére felmentem és ez alkalommal önnek teljes elismerésemet és köszönetemet fejezem ki. Horthy s. k. Bethlen s. k.

A másik kormányzói kézirat így hangzik: Vitéz Gömbös Gyulát honvédelmi miniszterre kinevezem. Horthy s. k. Bethlen s. k.

Gömbös Gyula az új honvédelmi miniszter ma nyilatkozott a sajtónak és többek között a következőket jelentette ki:

— Honvédelmi miniszterre való kinevezésem a hivatalos lap holnapi számában jelenik meg. Már a holnapi napon átvesszem a miniszterium vezetését. Programot nem adok. A miniszteriumot eddigi elgondolásom szerint fogom vezetni. A politikai államtitkári állást egyelőre nem töltjük be. Helyetteseknek egy magasrangú katonai személyiséget fogunk kiszemelni.

Hírek szerint az új honvédelmi miniszter már ma intézkedést tett, hogy holnaptól kezdve a hivatalos órák reggel 8 órától déli fél 3 óráig tartanak. Az esküit holnap teszi le Gömbös Gyula a kormányzó kezébe. Csáky gróffal együtt Aigya-Papp Sándor államtitkár is távozik és helyét — mint az új miniszter kijelentette — egyelőre nem váltja be.

Böske az új szubrett életet árazt és határozottan előrelendíti az előadást. Balázs István elegánsan oldja meg az asszonyfaló földbirtoke. Rudas színporkázó elemében a hargulát főbrentartója, az úde Csengery Ica, a széles kedélyű L. Kiss Mariska, az ügyes Veér Paula, azután Gyöző és Nyerges teljes sikerrel támogatják az előadás élénk menetét. Gömör László főrendező határozott nyereség, színpadi nyarok. Gellért Pál a zenekar élén érdemesíti nevét föltétlen följegyzésre.

A premireesti megnyitó zsufoit házán ünnepi hangulat ömlött széljél és nem nehéz megjósolni, hogy a Szökik az asszony a színház műsorgondját jóidőre élvezette. (==)

Mielőtt a függöny szétlibben...

Bemutatjuk a színtársulat új tagjait.

JENEY OTTÓ. Szerepkör: bonviván.

Általában a bonvivánok egyik karakterizálása az: dőlceg, mint egy katonatiszt. Soha találóbban nem illethet ez a körülhatárolás bonvivánra, mint Jeney Ottóra, aki történetesen éppen a katonatiszti pályát cserélte fel a színpadi világgal: az uniformisból való kivétel között újabb csillogó étellel csitította el. Színész lett.

Vannak színészemerek, akik csak „nyérnek” veszik ma már a színészetet. Jeney igaz, eddig csak három esztendeje viseli a ki-sebbségi színész terheit a vállain, de az ambíció, a pályaszeretet csak úgy feszül benne. Sőt, mint tenorista, leginkább az operára térte át, ha lenne errefelé valami létalapja ennek a műfajnak. Így meglepészik azzal, ha a Cár-vecs címszerepében léphet valami érintkezésbe az operával. Ez a legjobb szerepe — bevallása szerint — tehát a „súlyosabb” bonvivánok közé tartozik. Egy koncertnek, szóval komolyabb énekeladat megoldásának köszönheti egész színészkedését. Ezt a koncertet ugyanis végighallgatta Fekete Mihály színgazgató és ezzel el is dönt Jeney sorsa. Fekete szerzőtette.

— Örülök, hogy színész lettem az 1921-ben történt kényszerűlt pályaváltoztatásom után, amikor a hadseregből ki kellett lépnem, mert a színészetből azt láttam eddig, ami szép és amiért érdemes dolgozni. Felkészültem és színpadra, hangképző akadémiát végeztem és hatalmas produktív erőt érek magamban. Dolgozni!

Nehezen beszél magáról. Pedig érdekes fiú. Édesapja nyugalmazott alezredes, nagybátyja pedig Jirasek Hans, a híres cseh költő, a csehek Petőfije. De ő maga magyar, csehül egy szót sem tud. A Mit susog a fehé akác

Panflavin
fiatal, öregét védi,
torokfájás, fertőzés
nem éri.

Ahol sok ember van együtt, mint például színházban vagy moziban, a fertőzés veszélye különösen nagy. Védekezésül vegyen **Panflavin** pasztillákat, mert azok a betegség csirait, melyek a szájon és garaton át a szervezetbe hatolhatnak ártalmatlanná teszik. Minden gyógyszerárban és drogeriában kaphatók.

ban mutatkozik be Aradnak és egyben — minden bizonnyal — tartós ismeretséget köt majd a közönséggel.

Tarián.

* Az aradi városi színház heti műsora a következő: Péntek: Szökik az asszony (szenzációs operettújdonóság, B. bérlet.) Szombat: Szökik az asszony (szenzációs operettújdonóság, C. bérlet.) Vasárnap délután fél 4 órakor: Szökik az asszony (rendes helyárak.) Este: Szökik az asszony (A. bérlet.) Hétfő: Szökik az asszony (B. bérlet.)

* Zsufolt ház előtt csodálatosan nagy sikert aratott tegnap este a színház megnyitóján a Szökik az asszony premijere. Egyöntetű volt a megállapítás, hogy ilyen ragyogó előadást, ilyen nagyszerű operettet nagyon régen nem adtak az aradi színházban és nagyon könnyű volt megállapítani, hogy ez a darab nem lesz tiszavirág életű műsordarabja az aradi színháznak. Brodszky muzsikájának csaknem minden száma sláger: Pardon, pardon szenyora, Hol lesz kislány holnap hatkor, Szeretem, mert szép, Ne féljen édes, nem oly veszélyes, stb. Gömör színpadal gyönyörűek, a rendezés különben is fővárosias jellegű. Viola Margit, Lendvay Böske, Csengery Ica, L. Kiss Mariska, Veér Paula, Balázs István, Rudas, Gyöző, Nyerges, stb. az előadás középpontjában felejtethetetlenek. Gellért a zenekar élén végez tevékeny munkát. Ma, pénteken B. bérletben megy az operett, Szombaton C. bérletben adják, de műsoron van vasárnap is.

* A prózaegyüttes bemutatkozása: Agglegény apa. A jövő hétnak az eseménye a prózaensembél bemutatkozása lesz, Carpentier mulatságos amerikai vígjátékában: Az agglegény apában, Szendrey Mihály igazgató játsza a főszerepet. Kivül két hálás szerep jutott Izsáky Margitnak és Homokay Pálnak a társulat két új tagjának. L. Kiss Mariska, Indra Manyi, E. Károly Klári, Gyöző, Földes, Joanovits a többi főszereplők.

* A színház igazgatósága közli, hogy az előadások pontosan fél 9 órakor kezdődnek és 5 perccel az előadás megkezdése után a páholyokat kivéve, a nézőterre vezető ajtókat bezárják, hogy a közönséget a későjövők ne zavarhassák. Az igazgatóság tisztelettel kéri a közönséget, hogy pontosan jöjjen az előadásra.

A Tuka-ítélet kulisszatitkaiból.

Prágából jelentik: A pozsonyi törvényszéken most folyik a vizsgálat, hogy honnan kapták a prágai lapok meg a Tuka-per ítéletét még a kihirdetés előtt. A sajtó képviselőinek dr. Terebessy törvényszéki elnök a következő nyilatkozatot adta:

— Lehetetlen, hogy bíró vagy bírósági személyzet követett volna el indiszkréciót. A bíróság hat napon át egy olyan szobában tárgyalt, ahol sok fél megfordult. A tanácskozásokon nem suttogtunk, sőt néha ott szenvedélyes viták folytak. Ilyen körülmények közt megtörténhetett, hogy valaki valamit kihallgathatott.

om és művészet

Szökik az asszony.

Szövegét írta: Kardos Andor, zenéjét Harmath Imre verseire Brodszky Miklós szerezte. Szezonnyitó operettbemutató az aradi színházban.

Színháznyitás. A premierek premierje. Premierje a darabnak, premierje a színháznak, az új tagoknak s premierje a sikernek.

A Szökik az asszony az operett reklám legjobb konferánzával érkezett meg Aradra és a Szökik az asszony valóban pompás hajtás az ideiből operett-termésben, amelyért úgy Kardos Andor, a librettista, mint Brodszky Miklós, a komponista pedig jogos büszkeséggel vállalhatják az apaságot.

Brodszky Miklós, a budapesti Newyork kávéház zongoristája, néhány év előtt már fölfigyelésre készítette a közönséget néhány szép dalával, amelyekben új színek vegyültek mértékadó korlátozással a kifogástalan zenei formájába. Pardon, pardon szenyóra, amely Sebestyén Géza egyenes felszólítására az egész operett létrejöttét alapozta meg, azután a „Hol lesz kis lány holnap hatkor”, a „Ne féljen édes”, a „Szeretem, mert szép” gyönyörű csokrát adják Brodszky Miklós zenei sokszínűségének.

A szöveg — végre egy, amely az operett könnyű határait sem törli keresztül. Kardos Andor jókedvűen bukkan elő Dumíné korcsmájából (ahová sok sikertelensége után visszavonult) és talpraesetten bizonyítja be azt, hogy lehet erénnyel is dolgozni az operett szűzsé írás egészen hálátlan terepnumán és lehet még okosan írni az asszonyfaló földesurról s a 16 év előtti szerelmével való romantikus összetalálkozásról. A figurák nem birkóznak az elhittetés fáradalmaival. Őszinték, operettben egyenesen meglepően azok.

Az aradi premier a gondos felkészültség ezernyi apró nyomát mutatta, nagyszerű bevezetője a szezonnak. A szereplők névsorát persze ezuttal is Viola Margittal kell kezdeni. Ezernyi decens pasztellszín alkotja Viola Margit nagyszerű színészi teljesítményét. Lendvay

Hotel Esplanade

Telefon 226-12, 377-6, 377-26.

Bukarest, I, B-dul Academiei 8. sz.

A város központjának legélváltabb helyén, Svájci mintá szerinti vezetés.
Elsőrangú ház. — Lift. — Villamos fényjelzés. — Telefon a szobában. — Központi fűtés. — Fürdővel ellátott lakosztályok. — Meleg és hideg víz a nap minden szakában. — Sateen.

Nagytakarítás a párisi szovjetkövetségen

Dowgalewszky párisi nagykövet a tisztviselők magánéletéről is tudni akar. — Repülőgépen vitték a követség titkos iratait Berlinbe.

Párisból jelentik: Szenzációs hírt közöl az Intranziageant mai száma. A lap szerint a szovjet-kormány utasítást adott Dowgalewszky

párisi nagykövetnek, hogy erélyes tisztogatást rendezzen a követségen, a kereskedelmi képviselőkkel, valamint a többi párisi szovjet-szervezetnél. A szovjet-kormány szigorú vizsgálat lefolytatására adott parancsot a nagykövetnek. A tisztviselőknek 24 kérdésre kell

DOWGALEWSZKY

pontos, kimerítő választ adniok és

a kérdésekben nemcsak hivatalos működésüket írtatják, hanem személyi kapcsolataikról, életmódjukról is felvilágosítást kell adniok.

A szovjetkormányt a Bessedowszky követ-ségi tanácsos körül lezajlott botrány indította erre a lépésre.

Dowgalewszky nagykövet egyébként Páris nem találta biztonságos helynek a szovjet nagykövetség titkos iratainak megőrzésére és ezért a hatalmas csomagokat kitevő iratokat tegnap repülőgépen Berlinbe szállították.

Az elszállításnál — a feltűnés elkerülése végett — nem szovjet tisztviselő, hanem a nagykövet egyik barátjának a feleségét vett részt.

ORTNER

ópiszalonja és orthopéd
clipszete Aradon, Str. Alexandri
volt S. Jacz. u. 5. sz. alatt van.

„Háboru a jövőben elképzelhetetlen”

Macdonald és Hoover közös kommuniké a lefolytatott tárgyalásokról. Mindkét állam lényegesen csökkenti flottalétszámát.

Hoover ellátogat Angliába.

Washingtonból jelentik: Macdonald angol miniszterelnök és leánya tegnap délután a brit nagykövetségen Borah szenátorral teázta. Este fél 7 órakor a miniszterelnök busulátogatást tett Hoover elnöknel, majd vacsorára Simpson külügyi államtitkár vendége volt. A miniszterelnök ma reggel Philadelfián keresztül Newyorkba utazott és innen továbbmegy Kanada felé.

Londonból jelentik: A Macdonald és Hoover közötti tanácskozásokról kiadott nyilatkozat szerint a megbeszélés az Amerika és Anglia közötti jóviszony kimélyítésére szolgált. A megbeszélések a Kellogg-paktum irányelveit tartották szem előtt és ezeknek gyakorlati megoldását tárgyalták. Amerika nem szól bele Európa ügyeibe, viszont Anglia együtt akar működni a többi európai kormányal. A nyilatkozat leszögezi, hogy

a háboru a jövőben elképzelhetetlen és ezért még annak gyanúja sem állhat fenn, hogy a két állam megbeszélése akárki ellen irányulna.

A megbeszélések oly messzire vitték a tengeri leszerelés ügyét, hogy valószínűleg kizért az,

Nyílt levél

a Szerzők Szövetségéhez!

Amikor pár héttel ezelőtt az Aradi Közlöny közölte, hogy a szerzői jogdíjakat hivatalosan megállapították és Panaitescu urat, az eddigi megbizottat elcsapták, azt hitte mindenki — többek között szerény személyem is — hogy ezzel véglegesen lezárult ez a kérdés, amely közmegegyezésre nyert megoldást. De tévedett mindenki. Panaitescu urat nem lehetett oly könnyen elintézni. Bizonyítja ezt az alábbi eset:

Kedden, október 8-án este Panaitescu ur, akinek aradi működésével több ízben foglalkoztam, megjelent az egyik aradi kávéházban, ahol nyugtát prezentált a kávéház tulajdonosának és szerzői jogdíjat akart inkasszálni. A kávéház tulajdonosa megtagadta az összeg kifizetését, az Aradi Közlöny cikke alapján, amelyben megírtuk, hogy a Szerzők Szövetsége felmentette állásától Panaitescu urat, akinek a működése ellen számos panasz incriált fel. Ezt a körülményt

a szövetség Aradon járt megbizottja jelentette be hivatalosan Velcsov Géza dr. interimár bizottsági elnök-helyettesnek,

amikor egyben memorandumot adott be a város-

hoz, annak támogatását kérve a jogdíjak törvényes formák között történő inkasszállásához. Velcsov dr. a város nevében tudomásul vette ezt a bejelentést.

Ilyen körülmények után történt a fent említett eset. Most már kénytelen vagyok a szövetséghez feltenni a nyílt kérdést:

— *Megfelel-e a valóságnak az a bejelentés, amelyet az aradi városházán tettek?*
— *Milyen összeköttetésben áll ma Panaitescu ur a szövetséggel?*
— *Ha a bejelentés a valóságnak megfelelő volt, úgy milyen jogon akar inkasszálni még ma is Panaitescu ur, akiről a legsúlyosabb kritikát éppen a szövetség Aradon járt megbizottja mondotta? Ha pedig Panaitescu ma is képvisel a szövetséget, miért jelentették be hivatalosan annak ellenkezőjét?*

Ezek a kérdések, amelyek feltétlenül tisztázásra várnak. Még pedig sürgősen, mert nem lehet mindegy, hogy Aradon létezik egy ur, akinek hivatalosan nem áll jogában inkasszálni, de a valóságban továbbra is folytatja működését.

Előttem fekszik a Szerzők Szövetsége timisoarai fiókjának levele, amelyben többek között a következőket találok: „Önök megindított akciójakkal bizonyára a szerzői jogdíjak kérdésének

hogy a januári konferencia kudarcra végződjön. Mindkét kormány beleegyezett haditengerészete teljes egyenlőségében és mindkettő lényegesen csökkenti flottáit.

— Reméljük, — fejezi be a közös kommuniké — hogy eljárásunk az általunk képviselt népek melegegését vivja ki és hogy sikerül elérni a békének igazán békés eszközökkel való elérését, ami után az egész világ népe sóvárog.

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök nyilatkozott egy angol lap munkatársának és kijelentette, hogy a Hooverrel folytatott tanácskozásai a Kellogg-paktum gyakorlati végrehajtását állapították meg. Számos olyan problémát visz magával Angliába, amely komoly munkát és tanulmányozást igényel. Anglia tevékeny módon akar a többi nemzettel együttműködni az örök béke biztosítására.

Londonból jelentik: Ideérkezett hírek szerint Hoover elnök a jövő év elején visszaadja Macdonaldnak a vizitet és ellátogat Angliába. Az utazás még nem befejezett tény.

— Felmentettek egy ártatlanul megvádolt házvezetőnőt. Az aradi törvényszék Hortopan—Mager-tanácsa ma délelőtt Laksányi Viktória szemlakt házvezetőnő ügyében hozott ítéletet, aki ellen azért emelt vádat az ügyészség, mert állítólag Roth József szemlakti gazdálkodónál, akinél alkalmazásban volt, nagyobb mennyiségű búzát és egyéb gabonaneműt lopott. A mai tárgyaláson azonban megállapítást nyert, hogy a feljelentés minden alapot nélkülözött és ezért a bíróság felmentette az ártatlanul meghurcolt házvezetőnőt. Az ítélet jogerős.

Sürgős!

Mindenki, aki váratlanul gazdag szeretne lenni, rendeljen még ma

magyar osztálysorsjegyet

84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény!

Minden második sorsjegy nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000 pengő = cca 15 millió Lej.
Jutalom és nyeremények.

300.000 pengő = cca 9 millió Lej,
200.000 „ = „ 6 millió „
100.000 „ = „ 3 millió „
50.000 „ = „ 1.500.000 „
40.000 „ = „ 1200.000 „

stb., stb., összesen közel 8 millió pengő = cca 240 millió Lej készpénz.

A huzások október 26-án kezdődnek.

A sorsjegyek hivatalos ára:

Egész: 24 pengő	Fél: 12 pengő	Negyed: 6 pengő
--------------------	------------------	--------------------

és 50 fillér portó.

Az összes rendeléseket pontosan és figyelmesen elintézi:

DELEJ LÁSZLÓ

bank- és váltóüzlet

a magyar osztálysorsjáték főelárusítója.

BUDAPEST,

VII/a., Erzsébet-körut 34.

FIGYELEM! Legelőszerebb, ha mindenki levélben rendel és a pénzt nemzetközi postautalványon, vagy bank utján küldi be.

tisztázását kívánták szolgálni. Mi számot vetünk a cikkeikben elhangzott általános óhajjal. Nagyon helyesen van ez így. Mi valóban csak a közérdeket akarjuk szolgálni azzal, hogy az adófizető polgárságot megóhajtjuk védeni a felesleges zaklatásoktól. Ennek pedig első feltétele az, hogy mindenki tisztában legyen azzal, kinek áll jogában Aradon szerzői jogdíjat inkasszálni. Egy olyan megbizottat, aki tulajdonképpen nincs és mégis van, nem ismer el senkisémet és ezért egészen természetesen, hogy addig, míg erre a rejtélyes körülményre nézve precíz válasz nem érkezik, Aradon senkisémet fóg szerzői jogdíjat fizetni. És — legyünk őszinték — az előzmények után igazuk van azoknak, akik megtagadják a fizetést. A Szerzők Szövetségének érdeke tehát elsősorban a kérdés tisztázása, annál is inkább, mert Panaitescu ur előző működése során a nemfizetést legtöbbször igen hangos botrányok rendezésével szokta megtorolni.

Mindezek alapján sürgős választ várunk a fel-tett kérdésekre!

Marosi Rudolf.

— Felmentettek egy ártatlanul megvádolt házvezetőnőt. Az aradi törvényszék Hortopan—Mager-tanácsa ma délelőtt Laksányi Viktória szemlakt házvezetőnő ügyében hozott ítéletet, aki ellen azért emelt vádat az ügyészség, mert állítólag Roth József szemlakti gazdálkodónál, akinél alkalmazásban volt, nagyobb mennyiségű búzát és egyéb gabonaneműt lopott. A mai tárgyaláson azonban megállapítást nyert, hogy a feljelentés minden alapot nélkülözött és ezért a bíróság felmentette az ártatlanul meghurcolt házvezetőnőt. Az ítélet jogerős.

Keresse **Lia Noát prof. Mabuse**

világ-hírű távolbalató médiumát, aki a távolban is megtörtént és megtörténendő eseményeket megérzi, meglátja és megmondja. Adjon fel neki négy kérdést. Önnek is pontosan megmond mindent. — Fogad: Bulev. Regina Maria 19. sz. d. e. 9-1-ig, d. u. 3-8-ig.

H I R E K.

Zenevilámi zavarok Aradon a gyásznapok körül.

A hivatalos lap mai száma szerint csak hétfőn és szerdán volt zenevilámi, kedden tehát jogosan tarthatott előadást Tanase.

(Arad, október 10.) A keddi esti zenevilámi körül Aradon igen zavart volt a helyzet. A nyilvános helyiségek tulajdonosai nem tudták, hogy lehet-e a zenének játszani vagy sem és így csak egyes helyiségekben volt kedden este zene. A Tanase-társulat megtartotta a színházban előadását. Másnap az Aradra érkezett bucuresti-i lapok közölték, hogy háromnapos zenevilámiat rendeltek el, hétfőre, keddre és szerdára. Ezzel szemben az aradi hatóságok csak két napról tudtak, a hétfőről és a szerdáról. Román körökben igen sokan megütköztek azon, hogy kedden zene volt és ezúgyban panaszt tettek a megyei prefektúránál, ahol viszont kijelentették, hogy a belügyminiszter hivatalos távirata szerint október 7-én és október 9-én, tehát hétfőn és szerdán volt zenevilámi.

A zavaros helyzetet most végleg tisztázta a hivatalos lap ma Arada érkezett száma, amely Buzdugan régens temetésével kapcsolatosan közölte a tett intézkedéseket. A hivatalos lap szerint is csak október 7-én és 9-én volt zenevilámi és így jogos volt a nyilvános helyiségek zenéje.

— **Időprognózis.** Széles, hűvös, átmenetileg száraz idő várható, huszonegy órán belül borulással és lecsapódásokkal.

— **A francia köztársasági elnök** Belgiumban. Brüsszelből jelentik: Doumergue francia köztársasági elnök ma Brüsszelbe érkezett, ahol látogatást tett a királyi palotában. Az elnök a királynénak értékes sevrés porcellánokat nyújtott át ajándéknak. Ugyanilyen ajándékokat kaptak a brabanti hercegnő és a többi királyi hercegnő.

— **A világozi agronómot elbocsátották állásából.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Ciaschovschí Vselovod siriai (világozi) agronómot állásáról lemondottnak tekintik, augusztus 15-iki hatállyal, miután az agronóm szabadsága elteltével nem jelentkezett szolgálat-tételre.

— **Kihallgatták Lutai Cornel dr.-t a Kaufman-ügyben.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy Aradváros interimár-bizottságának vezetősége bünvádi feljelentést tett az ügyészségen Kaufman Kamil volt gépzemelt igazgató ellen, akit különböző visszaélések elkövetésével vádolnak. Az ügyészség a feljelentést áttette Ludosan vizsgálóbíróhoz, aki széleskörű vizsgálatot indított ebben az ügyben. Több tanút kihallgatott már ebben az ügyben a vizsgálóbíró, ma délelőttre pedig dr. Lutai Cornel, az interimár-bizottság elnökét hallgatta ki, aki részletes vallomásában fenntartotta mindazokat, amiket a város vezetősége feljelentésében felsorakoztatott.

Mangold Béla Kolos — fizetésképtelen

Budapestről jelentik: A belváros egyik legelőkelőbb férfidivat-cége, Mangold Béla Kolos fizetési nehézségekbe került úgy, hogy őszi megrendeléseit sem vehette át, így a fedezetlen deficit csak 300 ezer pengő. A cég megkezdte a tárgyalásokat hitelzőivel. — Mangold Béla Kolos írta elő eddig, hogyan öltözködjének Budapest elegáns férfiai. Az ő divatprognózisai csatlakozhatatlanok voltak és nincs olyan helyzet, vagy alkalom, amelyre Mangold Béla Kolos ne írt volna elő megfelelő öltözetet. Most aztán legalább azt is meg fogjuk tudni, hogy fizetésképtelenség esetén zakkó, vagy szakett használható-e?

— **Közlekedési újítás halottak napjára.** Aradváros gépzememek vezetősége az idei halottak napjára célszerű újítást léptet életbe, amely a közönség kényelmét fogja szolgálni. Eddig minden évben panaszok hangzottak el, hogy ezen a napon kevés autobus közlekedik a belváros s a temető között és a kiutazás rendkívül kényelmetlen. Az idén hat autobuszt állítanak forgalomba erre a vonalra. Az újítás abból áll, hogy minden autobusshoz külön koszorú-kocsit kapcsolnak, amelyen a közönség csekély díj lefizetése ellenében kiszállíthatja a temetőbe koszorúit és így teljes kényelemben utazhat. A gépzemek újítását mindenestire örömmel fogadjuk.

LEGUJABB.

Éjjeli tűzveszedelem Budapesten.

Ma késő este kigyulladt egy sportruház az Andrássy-úton. — Az utolsó pillanatban sikerült nagymennyiségű lőport kimenteni az égő üzletből.

Budapestről jelentik: Ma, a késő esti órákban az Andrássy-úton lévő Hans-féle sportruházban tűz támadt. Értésítették a tűzoltóságot, amely nagy készséggel a tűz színhelyére robogott. A tűzoltók rést vágtak a redőnyön és úgy próbálták eloltani a tüzet. Hamarosan előkerült az égő üzlet tulajdonosa, aki

rémülten jelentette, hogy az üzletben nagymennyiségű, vadászfegyverhez szükséges lőpor van felhalmozva. Több tüzől-

tó élete kockáztatásával behatolt az üzletbe és kimentette a teljes lőporkészletet. Másfél órai munka után végre sikerült eloltani a tüzet, amely hozzávetőlegesen számítva, százezer pengő kárt okozott. A késő éjszakai órákban bizottság szállt ki a tűz okának megállapítására.

Utólérhetően is. állandó im-
finált izlésű divat-ujdonságok portálása.
KELL és KRAUSZ.

Nagy tüntetések Pozsonyban.

A tömeg Tuka börtönéhez vonult. — Lovasrendőrségi attak a tüntetők ellen. — Snáckyt letartóztatták.

Pozsonyból jelentik: Pozsonyban ma késő este nagy tüntetés folyt le Tuka Béla dr. és a tót néppárt mellett. A néppárt ma gyűlést tartott, amelyen különösen fűs volt miniszter támadta élesen a kormányt. A gyűlés izgatott hangulatban ért véget és nagy tömeg hullámzott végig Pozsony utcáin, amely a kormány ellen tüntetett. A tömeg Tuka dr. börtönéhez akart vonulni, hogy a cellája ablaka alatt elénekelje a tót himnuszt. A belvárosba érkezett

lovasrendőrség attakkal szétverte a tömeget. Husz embert letartóztattak.

A késő éjszakai órákban érkezett jelentések szerint Pozsonyban még mindig nagy tömegek járnak az utcákon. Különösen nagy izgalmat keltett az a hír, hogy az itélőtábla elrendelte Snáckynak, a másodrendű vádlottnak a letartóztatását, akit 200.000 korona óvadék ellenében szabadlábra helyezett a törvényszék.

Ma újból verekedtek a budapesti Megyei Tanácsban

Nemcsak a zsidókat, hanem több keresztény diákot is inzultáltak a verekedők. — A keresztény diákok akcióit indítanak a zavargók ellen.

Budapestről jelentik: Az egyetemi verekedések tovább tartanak. Ma a megyei tanácsban rajzterme előtt főleg jogászokból és állatorvosi hallgatókból 40—50 tagból álló csoport igazgatni kezdte a technikusokat.

Akiket zsidóknak hítek, igazoltatás nélkül inzultáltak, eközben több keresztény technikus is megütközött.

részt, mert zsidóknak nézték őket, részint pedig mert azok távolról nézték az eseményeket.

Császár Elemér tanár órája után folyta-

A forradalmi csapatok elfoglalták Kabult.

A kabuli helyőrség fellázadt. — Habib Ullah repülőgépen elmenekült. Amanullah örül Nadir khán sikerének.

Rómából jelentik: A Tribuna murkatársa beszélgetést folytatott Amanullahval Kabuli bevételéről. Amanullah azt mondta, hogy Nadir khán aki mindig híve volt, azért párisi külügyminisztere és most sincsen oka arra, hogy hűségében kételkedjék. Örömmel fogadja Nadir khán sikerét még akkor is, ha az magának akarja megtartani a királyi hatalmat. Ez esetben — mondta Amanullah —

szívesen vállalkozna külügyi megbízatást, mert népe mért mindent kész vagyok megtenni.

Bombayból jelentik: A sajtóügynökségek Kabuli elestének hírért megerősítik. A hírek szerint Habib Ullah palotájából elkeseredetten menekültek. Más hírek szerint repülőgépen elmenekült. Kabuli elestét a helyőrség lázadása tette lehetővé úgy, hogy Emir khán csapatai ellenállás nélkül foglalták el a fővárost.

Hivatalos jelentés Bánffy gróf és Benes tárgyalásairól.

Kavarodás a Massaryk-Interjú körül. — Semmitmondó kommuniké számolt be a fontos tárgyalásokról.

Budapestről jelentik: A magyar sajtóban nagy a kavarodás a Massaryk-Interjúval kapcsolatos cikkek miatt. A magyar-cseh tárgyalásokról annakidején kiadott kommuniké közlik ma a lapok. Ezek a tárgyalások 1921. június havában Marienbad melletti Piremonte kastélyban folytak. Magyarországot Bánffy Miklós gróf külügyminiszter, Teleky Pál gróf kormányelnök. K h u e n - H é d e r v á r y Sándor gróf és Szapáry Gyula gróf képviselte. Csehországot Benes. A kommuniké a következőként hangzott:

„Benes belső óhajától vezérelve a békeszer-

ződésekből eredő számos probléma barátságos rendezését akarta. Benes Bánffy magyar külügyminiszterrel Marienbadban június 23-án és 24-én találkozott. Személyes megbeszélésük alapján hozzá akartak járulni mindketten némely nehézségek megoldásához. Bánffy és Benes a kérdések egy részének rendezése tekintetében megegyeztek. Több kérdés megoldására egy későbbi időpontban újabb összejövetelre tettek javaslatot.”

Jegyezze elő, hogy holnap lesz a premierje a „CENTRAL” mozgóban

ANNA MAY WONG

legujabb világlágerének

„AZ UCCA LEÁNYÁ”-nak

Egy szegény kis kislány szerelmi balladája, kit a sors kegyetlen szeszélye egy világváros uccájára dobott.

Jegyelőjegyzés
telefonon is.

Telefonszám

246.

— **Sofförvizsga.** A rendőrprefektúra ezton tudatja az összes érdekeltekkel, hogy e hónap 18-án d. u. 3 órakor sofförvizsga lesz az aradi rendőrprefekturán.

— **Orvosi hír.** Dr. Plesa I. külföldi utjáról hazaérkezett. Rendel Piata Mihai Viteazul (v. Ferenc-tér) 10., délután 3—5-ig.

— **Kevés a pénz,** nagyon megnézik, mielőtt kiadják. A legtakarékosabb emberek is vesznek osztálysorsjegyet, mert az által reményük van egyszerre vagyonna szert tenni. Rejtély az emberiség sorsa! Véletlen, vak a szerencse! Minden sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! Kisérelje meg Ön is! Rendeljen még ma egy sorsjegyet Deleji László bankházában, Budapest, VIIa., Erzsébet-körút 34., árak egész = 24 pengő, fél = 12 pengő, negyed = 6 pengő. Fizetendő a sorsjegy vétele után, a húzások kezdete október 26-ika előtt.

„Az ucca leánya.”

Anna May Wong legújabb világsikere.

A múlt szezonban tünt fel máról-holnapra Anna May Wong, ez az érdekes kínai színésznő, aki két filmjével egyszerre felemelkedett a legnagyobb sztárok közé. Új filmjében, melynek címe „Az ucca leánya”, ismét egy kínai táncosnőt játszik, aki a cirkusz-ból kiindulva, az élet legmélyebb szakadékaiban keresztül igyekszik az elérhetetlen boldogság felé. Megkapó és lenyűgöző a történet, de még megkapóbb és tökéletesebb ennek a kínai leánynak a játéka, aki szinte belesuggerálja a nézőtérbe a sikert. Exotikus szépsége, nyulánk alakjának hajlékony karcsúsága hatásosan érvényesül az önfeláldozó szerelem, a szenvedés és lemondás helyenként költőien megrajzolt jeleneteiben, de az erő és szenvedély is exotikus erővel tör elő briliáns játékból.

Ezt a szenzációs filmremeket holnaptól kezdve vetíti a „Central” mozi.

Bűnvádi feljelentés egy aradi szesz-nagykereskedő ellen.

(Arad, október 10.) Dr. Székely Aladár aradi ügyvéd bűnvádi feljelentést tett Weiszberger Mór aradi pálinkakereskedő ellen a Bánáti Szeszárú Társaság megőzéséből. A feljelentés szerint Weiszberger május havában két vagon regáti eredetű szilvapálinkát adott el a ciacovai cégnek. Amikor a szerződést megkötötték a Bánáti Szeszárú Társasággal, Weiszbergernek 210.000 lejű folyósítottak előleg címén és 250.000 lei értékű váltót adtak át neki.

A feljelentés szerint Weiszberger csak egy negyed részét szállította le az eladott árunak és miután annak minősége sokkal gyengébb volt, mint amilyent a szerződésben kikötöttek, a ciacovai cég visszakövetelte a 250 ezer lej névértékű váltókat, amelyeket Weiszberger már leszámítottatott. Később ebből Weiszberger az érélyes fellépésre 125.000 lej névértékű váltót visszaváltott, míg a többit nem váltotta vissza, hanem levélben felszólította a Bánáti Szeszárú Társaságot, hogy váltásá ki helyette és ő majd szilvapálinkát fog szállítani.

A feljelentés azzal vádolja Weiszbergert, hogy megtévesztette a Bánáti Szeszárú Társaságot, mert ezért az összegért nem akart szilvapálinkát szállítani és ezért csalás miatt kérték a bűnvádi eljárás megindítását.

KÖZGAZDASÁG.

Szenzációs részletek a Boden-creditanstalt bukásáról.

Izgalmas éjjeli tárgyalások Rothschilddal a bécsi rendőrigazgatóságon Schober kancellár szobájában. — Mataja volt külügyminisztert szélütés érte az izgalmak következtében. — Menezstik Reich dr.-t, a nemzeti bank elnökét. — Spitzmüller volt közös pénzügyminiszter lesz az utódja.

Rendkívüli közgyűlést hív össze az igazgatótanács.

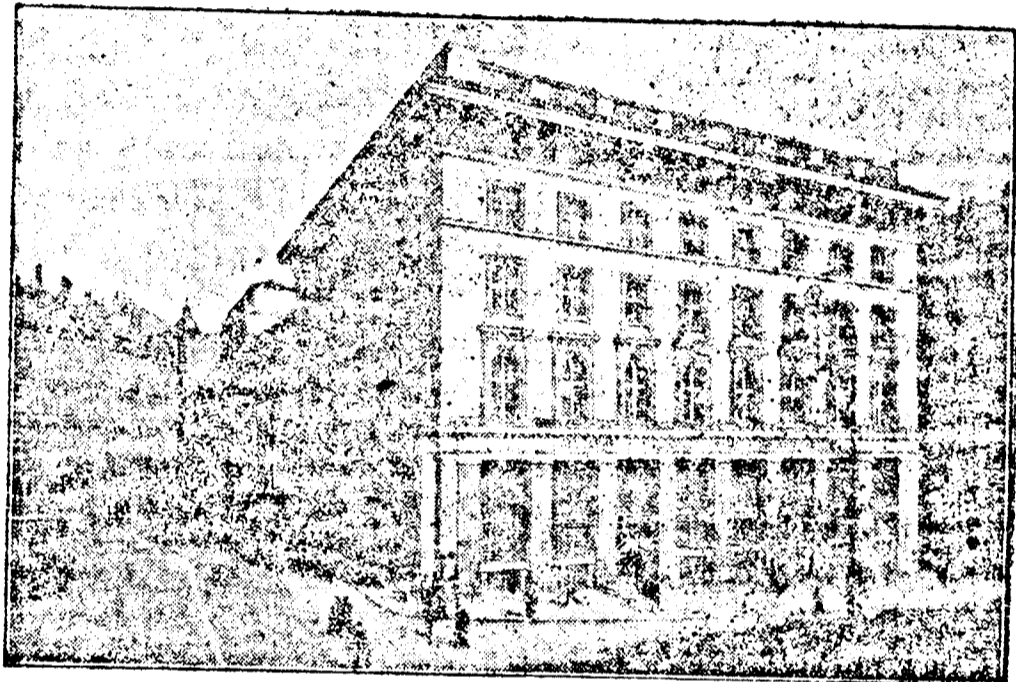
(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák főváros még mindig nem tud magához térni abból a meglepetésből, amelyet a legnagyobb osztrák pénzintézet, a Bodencreditanstalt bukása okozott.

A státusz megállapítása ugyan hetekig fog

tartani, azonban az már most is tisztán áll, hogy

hihetetlenül könnyelmű gazdálkodás folyt a bankban.

A vezérek és leépített igazgatók fizetési, illetőleg nyugdíjai fantasztikus összegeket tettek ki. Ezért állította fel a Creditanstalt első kö-

A BODEN-CREDITANSTALT BÉCSI PALOTÁJA.

veteléseken azt, hogy Sieghart elnök és a Bodencreditanstalt többi igazgatói bocssáék rendelkezésre állásaikat és mondjanak le minden végkielégítési igényről. Egyébként sem ment könnyen a Creditanstalt megnyerése a fuzió számára.

Schober kancellár vasárnap éjjel drámai fordulatokban gazdag tárgyalásokat folytatott a rendőrigazgatóságon berendezett irodájában Rothschild Louis báróval és Neurath igazgatóval, a Creditanstalt vezetőjével, akik tudni sem akartak a fuzióról.

Schober kancellár erőlyes fellépésének köszönhető, hogy Ausztria megmenekült attól a páratlan katasztrófától, amely a Bodencreditanstalt nyílt összeomlása következtében maga alá temette volna az ország egész pénzügyi életét. Végre, amikor Schober kancellár megígérte, hogy az osztrák kormány a parlamenttel ugynevezett bankkoncentrációs törvényt fog elfogadtatni, amely mentesíti a Creditanstaltot a fuzió következtében fizetendő adóktól és illetékektől, Rothschild Louis báró telefonon érintkezésbe lépett a londoni Roth-

schild-házzal és sikerült annak hozzájárulását megszerezni.

Hogy az osztrák állam még megnyit veszt a Bodencreditanstalt összeomlásával, az titok, kétségtelen azonban, hogy a szociálisták parlamenti vizsgálóbizottság ki-küldését fogják javasolni és ez a bizottság el-sősorban a nemzeti bank elnökének, Reich dr.-nak szerepét fogja vizsgálat alá venni Reich ezelőtt a Bodencreditanstalt igazgatója volt és a szociálisták szerint fedezte Sieghart katasztrófális üzleteit, mint a jegybank igazgatója is. Bármiként is végződik ez a vizsgálat, Reich dr. bukott ember és utódja előreláthatólag Spitzmüller dr. volt közös pénzügyminiszter, az Osztrák-Magyar Bank egykori kormányzója lesz.

Reichen kívül még egy áldozata van a Bodencreditanstalt bukásának.

Mataja Henrik dr.-t, a keresztényszocialista párt egyik vezérét, aki két ízben is külügyminisztere volt az osztrák köztársaságnak, az események annyira felizgat-
ták, hogy szélütés érte és átmenetileg elvesztette beszélőképességét is.

Az orvosok rendelkezése Mataja dr. hosszab ideig kénytelen lesz tartózkodni a politikai és minden nyilvános szerepléstől.

Bécsből jelentik: Ma délután ülést tartott a Creditanstalt igazgató-tanácsa, amely tudomásul vette azokat a lépéseket, amelyeket az elnökség a Bodencreditanstalttal való fuzió érdekében tett és azokat a tárgyalásokat, amelyeket a szövetségi kormánnyal és az osztrák Nemzeti Bankkal folytatott. Az igazgatótanács felhatalmazta az elnökséget, tegye meg a szükséges előkészületeket egy rendkívüli közgyűlés összehívására és egyben elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 30—40 millió schilling névértékben emeli fel. A részletek végrehajtásával az elnökség az igazgatóság bízta meg.

„CENTRAL” mozgó Str. Russu Sirianu, volt Aulich L-ucca

Ma, pénteken d. u. 5, 7 és 9 órakor

A fekete sejk

Hatalmas kiállításos keleti kép.

Főszerep.: Gary Cooper, Evelyn Brent.

„E L I T” mozgó a városligetben

Utoljára: 5, 7 és 9 órakor

Dr. Monard, a szívügyek ügyvédje

Pompás kép a mai modern házasságról.

Főszerepben: Monty Banks.

Minden célra a
legalkalmasabb

csövet

TELEFUNKEN

csősorozatban találja. Fogadja
a szakismerettel bíró rádió-
mérnökök tanácsát és válasz-
szon a TELEFUNKEN-csővekből.

Minden rádióüzletben kapható!

**A legrégibb tapasztalat --
a legmodernebb szerkezet!**

— ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁR-
LTKOR 3.07.50 A LEJ.

— Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák:
Páris 6.59, Berlin 40.05.50, London 817, New-
york 167.50, Milánó 8.80, Zürich 32.45, Prága
4.97 és hétnyolcad, Bécs 23.64, Budapest 29.39,
Varsó 19. Valuták: Márka 40.15, sterling
816, francia frank 6.65, svájci frank 32.60,
olasz lira 8.82, dollár 167, osztrák schilling
23.80, magyar pengő 29.60, csehszlovák ko-
rona 4.97.

— Aktív a külkereskedelmi mérleg. Bucu-
restiből jelentik: Románia külkereskedelmi
mérlege augusztus hónapban 186 millió 386 ezer

lej fölösleget mutat. Hosszu hónapok óta ez az
első aktív külkereskedelmi mérleg.

— Aláírás előtt a román-bolgár keres-
kedelmi szerződés. Bucurestiből jelentik: Szófia-
ból érkezett jelentések szerint Sogoloff
bolgár kereskedelmiügyi államtitkár befejezte
azokat a munkálatokat, amelyek alapján meg-
kötik a kereskedelmi szerződést Románia és
Bulgária között. Most már csak a részletkérdé-
ésekről van szó. Pomeroff bucaresti-i bolgár
követ Büroff bolgár külügyminiszternek a pá-
risi jóvátételi konferenciáról való visszaérke-
zését várja, hogy az aláírás előtt bemutassa
a kereskedelmi szerződés tervezetét.

A bucaresti-i rádióleadó beszüntette működését.

Technikai okok miatt szünetel a leadás. — A hét kilowatt csak papíron
létezett. — Egy aradi rádiómérnök nyilatkozata.

(Arad, október 10.) Alig telt el két hét
azóta, hogy a bucaresti-i rádióleadó állomás
megkezdte működését. Azok után az orszá-
gos méretű botrányok után, amelyek a buca-
resti-i rádióleadó állomás megnyitását meg-
előzték, Románia rádió amatőrei meglehetősen
pesszimizmussal fogadták a leadó működésé-
nek bejelentéséről szóló híreket. Az ünnepe-
lyes megnyitás alkalmával már nem volt két-
ség, hogy ez a rezerválás a közönség ré-
séről teljesen indokolt volt. A bucaresti-i rá-
dióleadó annak ellenére, hogy állítólag hét ki-
lowattos energiával dolgozott, egész Erdélyben
a hét kilowatt ellenére is, a leggyengébb állo-
mások közé tartozott. Sokkal messzebb eső
és gyengébbi feszültséggel dolgozó állomáso-
kat kitünően lehetett hallani Aradon, azonban
Bucuresti csak az első két napon volt ér-
thető, azután hiába akarta a rádióamatőr fog-
ni. Egyszerűen nem lehetett hallani.

A tegnapi nap aztán fordulópont volt Ro-
mánia egyetlen leadó állomásának történeté-
ben. A bucaresti-i rádióközpont, úgy látszik,
megelégedte azokat a legtöbbszörre nem valami
hízelgő stílusban megírt reklámzó leveleket és

a bemondó a tegnapi program befejezésével
bejelentette, hogy

a bucaresti-i rádió leadó technikai okokból
egyelőre beszünteti működését.

Ami eddig még egyetlen rádió leadóval sem
történt meg, megtörtént Bucurestiben. Két heti
dicsőséges pályafutás után a bucaresti-i rádió
leadó állomás lett az első, amely adását be-
szüntette. Ez a tény ma, amikor a legtávolabb
fekvő államokban egyre emelik az újabb és
újabb leadó állomásokat, kétségtelenül nem
válík Románia dicsőségére, különösképp nem
akkor, amikor ugyyszólván Románia ma az
egyedüli állam, amely egyetlen rádió leadó fe-
lett sem rendelkezik.

Az Aradi Közlöny munkatársa ezzel kap-
csolatosan beszélgetett egy ismerő aradi rádió-
mérnökkel, aki a következő érdekes megállá-
pításokat tette:

— Mindenekelőtt egy tényt kell konstatál-
ni; nevezetesen, hogy a bucaresti-i hét kilowat-
tosnak hirdetett állomás egy rendszeren működő
két kilowattos külföldi leadóval sem vehette
fel a versenyt. A rádió szakértőknek az a vé-
leményük, hogy a bucaresti-i leadó

csak papíron volt hét kilowattos, valójában
pedig egy oly minimális energiával dolgo-
zott, hogy a külföld számára egész bizto-
san élvezhetetlen volt.

Érdekes anyag volna különben megtudni, mi-
lyen „légkörü” zavarok közbejárására tüntek
el ezek a kilowatt-differenciák. Technikailag
különböző volt a bucaresti-i leadómak egy igen
súlyos hibája. Nevezetesen, hogy interferált
Frankfurt, Kattowicz, sőt egy hosszú hullám-
hosszan dolgozó orosz állomással is. Ez aztán
végre teljesen élvezhetetlenné tette a bucaresti-i
programot. Ami a leadó állomás beszünteté-
sét illeti, állítólag csak egy ideiglenes szünete-
lésről van szó és hivatalos jelentés szerint
10-ikén a leadó állomás ismét megkezdte mű-
ködését. A romániai rádió-előfizetők körében
azonban nagy az elégedetlenség a bucaresti-i
leadó állomás tarthatatlan állapota miatt és
hivatalosan is az a vélemény alakult ki, hogy
a rádió leadó állomást ameddig a teljes radi-
kális reorganizációt keresztül nem viszik, ne
nyissák meg. Különösen Erdélyben, ahol a
magyar leadó óriási népszerűségnek örvend,
nyilvánul meg a legerélyesebb formában a ro-
mánia részéről ez az óhaj, mert a bucaresti-i
rádió leadó állomással akarják a budapesti he-
gemóniát csökkenteni.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, október 11.

Bucuresti, 18. A Ghibceanu-zenekar román és más
könnyű muzsikát ad. 22. A Filharmonia tagjaiból alakult
szimfonikus zenekar hangversenye. (Részletes műsört
nem adtak ki.) — Berlin, 15. A karének fejlődésének
bemutatása gramofonon. 18. Hangverseny. 19.30. Szó-
rakoztató zene. 21.40. Fuvós kamarazene 23.30. Szóra-
koztató zene. Deutschlandsender. 21. Charpentier: „Luj-
za” című zenés regénye. — Belgrad, 13.40. Gramofon,
19. Zeneközvetítés a Moszkva-kávéházból. 21. Opera-
közvetítés a Nemzeti Színházból. — Katowice, 13.05.
Gramofon. 17.20. Gramofon. 18.45. Táncczene. 20.30.
Áriák és dalok. 21.15. Közvetítés Varsóból. 24. Mit üzen
a rádió. (Francia nyelven.) — Milano, 12.15. Gramofon.
13.30. Déli zene. 17.30. Gyerekkuckó. 18. Délutáni zene.
21.30. Szimfonikus hangverseny. 24.45. Szórakoztató
zene. — Nápoly, 18. Zene, ének, felolvasás. Verdi:
„Miller Lujza” című 3 felvonásos operája. — Wien, A
Silving-négyes zenéje. 16.15. Rádióképleadás. 17. Oszl
dalok gramofonból. 17.45. Hangverseny. 21. Charls-
Cahier asszony dalestjének közvetítése. — Varsó, 13.05
és 17.05. Gramofonzene. 18.45. Táncczene. 20.25. Gra-
mofonzene. 21.15. A varsói filharmonikusok szimfonikus
hangversenye. — Budapest, 10.15. Hangverseny. Kz-
reműködnek: Singer Ibolyka (hegedű), Szabó László
(ének) és K. Metykó Anna (zongora). Zongorán kísér:
Polgár Tibor. 12.10. Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13.
Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
13.05. A rádió házikvartettjének hangversenye.
17.20. Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 18.10.
Zuckermann Ferenc dr. előadása: „Az iskolásgyermekek
egészséges életmódja”. 18.40. A m. kir. 1. honvédszva-
logezred zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsay,
Richard zeneigényi igazgató. 20.45. Előadás a Studióból.
„Szentivánéji álom”. Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Sha-
kspere. Fordította: Arany János. 23. Pontos időjelzés,
időjárásjelentés, hírek. Majd: Ily. Radics Béla és ci-
gányzenekarának hangversenye a Dunapalota-nagy-
szállóból.

SZOMBAT, október 12.

Bucuresti, 18. A rádiózenekar hangversenye. 22.
Színházi előadás közvetítése. — Berlin, 15. Gramofon-
zene. 17.30. A szerelemről, szóban és zenében. 20. Az
Aipók zenéje: landlerok, bajor dalok. 21. Kabaré. Utá-
na hírek és táncczene. Deutschlandsender. 21. A rádióze-
nekar hangversenye. — Belgrad, 13.40. Rádió-négyes
19. Rádió-zenekar. 21.30. Dalest. 22.30. Perovics: Pe-
cta Péter egyfelvonásos vigjátéka. 22.55. Hírek. 23.10.
Táncczene. — Breslau, 17.30. Magyar zene gramofonon.
20. Házi jazz-zenekar; Uj táncok. 21.30. Ophuls Miksa
„Magazin” c. deris hangjátéka. 23.25. Táncczene. —
Kassa, 13.30. Déli zene. 14.30. Hírek. 17.30. Közvetítés
Pozsonyból. 20.05. Közvetítés Pozsonyból. 22. Egy órá
táncczene. 22. Közvetítés Brünnből. 23.55. Tót helyi-
rek. Hírek magyarul. 24. Közvetítés Prágából. — Ka-
towice, 13.05. és 17.20. Gramofon. 21.30. Közvetítés Var-
sóból. 24. Táncczene. — Milano, 12.15. Gramofon. 13.30.
Déli zene. 17.30. Gyerekkuckó. 21.30. Hangverseny.
24.15. Szórakoztató zene. — Nápoly, 18. Zene, ének,
szavaltat. 22.02. „Cézár menyasszonya”, Zambaldi 3
felvonásos vigjátéka. — Róma, 14.15. Rádió-ötös. 18.30.
Délutáni zene. 22. Kétórás hangverseny. — Wien, 12.
A Cerda-kvartett délelőtti zenéje. 16. Képrádióleadás.
17. A Geiger-zenekar hangversenye. 21. Freytag Gusz-
táv „Az újságírók” c. négyfelvonásos vigjátékának
előadása. Csatlakozón a Gunglberger-zenekar négyes

hangversenye, majd képrádióadás. — Varsó, 13.05. 17.05 és 20.25. Gramofonzene, 21.30. Esti hangverseny. 24. Tánczene. — Budapest, 10.15. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 10.30. Hírek, 10.45. A hangverseny folytatása. 12.10. Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó az Egyetemi templomból. 13.05. A m. kir. 1. honvédszállóalagred zenekarának hangversenye. Vezényel: Fricsey Richard zeneügyi igazgató 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 17. Fábry Frigyes előadása: „A Niagara”. 18.10. Berkó István nyug.

ezredes előadása: „Színhagyományok a hadtörtélelem tükrében. 18.40. A rádió házikvartettjének hangversenye Verbóczy Ila (ének) közreműködésével. 19.45. Krisztin Ernő dr. tanár, Vasvármegye és Szombathely város Kultúregyesülete főtitkárának előadása: „Szombathely múltja és jelene”. 20.30. „Emlékezés Nyizsnjai Gusztávra, születésének 100-ik évfordulója alkalmából”. Felolvassa: Major Ervin, Nagy Izabella, a Nemzeti Színház és Palló Imre, a m. kir. Operaház művészei Nyizsnjai-dalokat énekelnek.

Szétosztották a kisebbségi iskolák államsegélyét.

Az elosztás nem lélekszám, hanem az iskolák és tanérek számarányában történt. (Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A közoktatásügyi minisztériumban ma délelőtt szétosztották a kisebbségi iskolák 25 millió lejes államsegélyét. A szétosztás a következő kulcs szerint történt: római katolikus iskolák 29 százalék, református iskolák 20 százalék, zsidó 17 százalék,

unitárius 7 százalék, bulgár 3 százalék, mohamedán 2 és fél százalék.

A fennmaradt 25 százalékot a ruszin, ukrán és a többi kisebbségi iskolák között osztották meg. A szétosztás az iskolák és tanérek számának arányában történt, nem pedig a lélekszám és tanulók aránya szerint.

Négyszáz millió eltűnt az államkasszából.

Nyugta nélküli kiutalások, amikről senki sem tud felvilágosítást adni. — Megindult a vizsgálat.

Bucurestiből jelentik: Madgearu ipari és kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy az előző kormányok által történt előlegkiutalásokat vizsgálják felül. Az ellenőrzési munkálatok eredményeképpen megállapítást nyert, hogy 400 millió lei olyan kiutalás történt, a

melyről nem szerepel nyugta és így nem tudni, milyen célokra utalták ki. A miniszter most vizsgálatot rendelt el, amely hivatva lesz megállapítani, milyen célokra fordították a 400 milliót és milyen alpból fizették azt ki.

Kitiltották Kollontay asszony könyvét Romániából.

A szovjet stockholmi követének „A szabadszerelem” című könyve indere került.

(Arad, október 1.-) Az aradi prefektúrára átlag minden héten terjedelmes miniszteri rendelet érkezik, amely közli, milyen külföldi könyveket engednek be az országba és melyek az indexre helyezett művek, amelyeknek behozatala tilos. A kormány rendkívül liberálisan kezeli ezt a kérdést a szépirodalmi munkáknál és az országból kitiltott könyvek vagy folyóiratok nagvobbára politikai munkák, főként pedig kommunista eszméket terjesztő művek, amelyeknek behozatala a közrend szempontjából feltétlenül káros. A mai napon Aradra érkezett belügyminiszteri rendelet egy híres orosz író könyvét tiltja ki

az ország területéről. A rendelet közli, hogy Kollontay Alexandra Iróné „A szabadszerelem” c. könyvét kitiltják az országból és felszólítják a hatóságokat, akadályozzák meg a könyv behozatalát és terjesztését. Az indexre helyezett könyv — a minisztérium álláspontja szerint — a közmorált sértő és a közérkölcset romboló eszméket terjesztett.

A kitiltott könyv írója, Kollontay Alexandra egyike a szovjet legfanatikusabb híveinek és ma Oroszország stockholmi követe. Azelőtt rövid ideig a párisi követséget vezette. A még ma is szép, 50 év körüli asszony rendkívül nagy propagandát fejt ki a szabadszerelem érdekében és egyik híressé vált mondása: — A szerelem olyan, mint egy pohár víz. Ha szomjas vagyok, kiiszom. — Miatán könyveiben amellet erős kommunista propagandát is folytat, érthető, hogy a legtöbb országból kitiltják azokat és megakadályozzák terjesztésüket.

Arad megyei tanító a bíróság előtt

Hamis bizonyítványok gyártásával vádolják a kurtakéri tanítót.

(Arad, október 10.) Popescu Florian kurtakéri tanító állt ma a vádlottak padján az aradi törvényszék Pop-Ionescu büntetőtanácsa előtt. Az ügyészség azért emelt vádat Popescu ellen, mert 1925-ben Comsa Pavel és Fluga Manase kurtakéri lakosoknak, kik mindössze két elemít végeztek, hamis iskolai bizonyítványt állított ki, amiben azt igazolta, hogy mindketten sikeresen vizsgáztak az elemi iskola ötödik osztályából. Az aradi törvényszék az elmúlt évben ezért Popescut fél évi börtönré ítélte, a temesvári tábla, ahova felbbezés folytán került az ügy, az ítéletet megsemmisítette és új tárgyalás megtartására utasította a törvényszéket.

A mai tárgyaláson a vádat Gitta főügyész képviselte, a vádlottat pedig dr. Gherman Dante aradi ügyvéd védte. A bíróság kihallgatta Comsat és Flugat, kik elismerték, hogy hamis bizonyítványt állított ki nekik a tanító, Ezenkívül még több tanút hallgattak ki, köztük Cristea tanügyi inspektort és Balint revizort, kik a védő kérdésére kijelentették, hogy a hamis bizonyítványok nem szerepelnek az iskola regiszterében, azok nem voltak számmal ellátva és így nem tekinthetők közokiratnak. A bíróság dr. Gherman Dante kérsére a bizonyítás kiegészítését rendelte el és a tárgyalást október 30-ára halasztotta el.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGO HENRIK
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőttekért nem vállalunk felelősséget.

Arad, 1929. október 8.

Tek.

Britania Angol-Román
Biztosító Részvénytársaság

Bucuresti.

Bizományi áru és épület sok milliós tüz-
károm gyors és coulans liquidálásáért fogad-
ják köszönetem.

Tisztelettel:

Rudolf Schenk, s. k.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITIUK Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lej vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszhívvezzel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

PIATAL, csinos, szép, művelt urinő disztingvált, komoly, intelligens, igazi gavallér uriember támogató barátságát keresi. Teljes című válasz „Első jdi” jelzésre Rudolf Mosse hirdetőbe kérérik.

37

SACY Arad 1525 szombaton 19 várom fél 7-kor a szokott helyen. Csókolja Cica.

5376

ALKALMAZÁS.

KIFUTO LEANY, ki 16 bizonyítvánnyal rendelkezik, azonnal fölvetetik Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. 1000

LAKÁS.

SZÉP szoba, konyha, speiz azonnal kiadó, volt Ilona-uca 27. 5370

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba gyermekkorház közelében két uriembernek fűdőszobával, esetleg ellátással kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5369

Szép
4 szobás lakás és
3 szobás lakás,
november hó 1-re kiadó.
Str. Cosbuc (Wesselényi-uca) 1.

VÉTEI ÉSELADÁS.

TETŐFEDŐCSEREPET, használtat, épít olcsó árban keresek megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 280

NAPI 20 hektó szüreteléshez használt szüretelési felszerelést keresek. Értekezni szombaton és vasárnap, Boros, Bulev. Carol 51. 5366

HALÓSZOBABUTOR 5000 lejért eladó, volt Széchenyi-uca 8. 5365

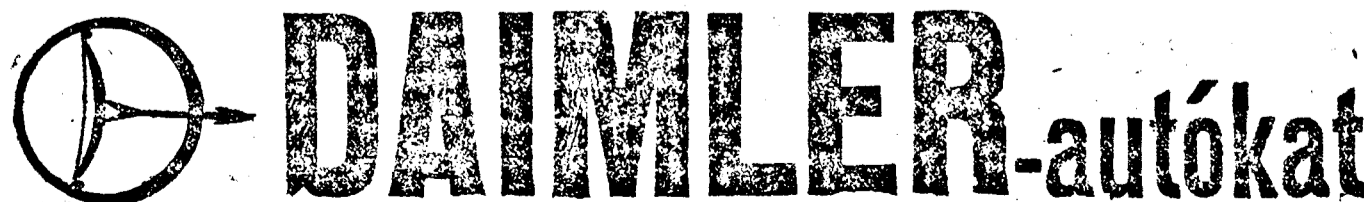
ZSURASZTAL, bundák, szőrmék, lábszák, empír stilu kandélaber, vitrin, komódok, gobelinék, képek, dísz tárgyak, antikórák, ebédő és szalon bereendezések, rézagy, kararai márványszobrok, börgarnitúra, zongorák, Biedermayer szalónok, Biedermayer székek, ebédő, perzsaszőnyeg, kis asztalok, fali vitrin, asztalok, székek, storeok, függönyök, majonka tárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

NAOYMENNYISÉGO PLHPANT eladó Cím az Aradi Közlöny kiadójában 1151

ÜRES PESTÉKES HORDÓK eladók Cím az Aradi Közlöny kiadójában 1454

INGATLAN.

KETTŐS HÁZ emeletes, sarok és földszintes belvárosi bérház egymillió lejért eladó. Bővebbet: Bettelheim, Városi kávéház. 5372

11/70 HP, 6 hengeres, gyönyörű kivitelben, 18 havi részletre, kedvezően lehet vásárolni a vezérképviseltnél:

Kálmán A. Arad.

Tavaszkor jönnek ki a 8 hengeres kicsi Daimler-kocsik, melyeknek az eladási ára 360.000.- lej lesz.

Endlizés, aszurozás és tamburhimzés
Lóth Erzsébet, volt Forray-ucca 5. sz. (Be-
járát a Hasszinger-uccából).

Modell kalap-
jarmat lezál-
lított ára n

200 lejért
Ála-
ki-
tást

60 lejért
vállá-
lank.

GABY szalon Arad,
József fhog-ut
H.sz., l. emel e

Rosenzweig-féle szücs-szalón!

Szörmekabátok mérték utáni készítését, a legjobb
minőségű anyagból, a legolcsóbb árért vállalom,

valamint szörmekabátok átalakítását a legutolsó divat
szerint 1000 lejért eszközölöm, ugyszintén gallerozásokat is.

ROSENZWEIG szücsmester Arad, Str. Eminescu (volt
Beak F.-u.) 2., I. em.

CSÁKY

órás, ékszerész-
nél legelőnyösebben
vásárol órát, ék-
szert Aradon, a
Luther templom
mal szemben.

Saját javítóműhely.

Spitz Tivadar

legolcsóbb napi ár mellett szállít
vagyontételekben
cser-, bakk- és
gyertyánhasáb

tűzifát

Bu. Dragalina 26. Telef. 727.

Judecătoria de pace Aradul-Nou
Secția ci.

EXTRACT DIN PUBLICAȚIUNE
DE LICITAȚIE.

In cererea de executare făcută de
urmăritor Alexandru Doman contra
urmărit Oscar Neubauer.

Judecătoria a ordonat licitațiunea
execuțională in ce privește imobilele
situatē in comuna Micălaca circum-
scriptia Judecătoriei de pace Aradul-
Nou cuprinse in cf. a comunei Mică-
laca Nrul protocolului cf. 2367 No.
de ordine A. I. 1-4 cu prețul de strig-
gare 50.000 lej, pentru incasarea cre-
anței de 11,615 lej 50 bani, capital și
accesorii.

Licitațiunea se va ține in ziua de
30. luna Octomvrie anul 1929, ora 3
la casa comunală a comunei Mică-
laca.

Imobilul ce fi licitat nu fi vândut
pe un preț mai mic de cât două trei-
mi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt da-
tori să depoziteze la delegatul jude-
cătoresc 10% din prețul de strigare
drept garanție, in numerar sau in
efecte de cauție socotite după cursul
fixat in art. 42 legea LX. 1881. sau
să predea aceluiaș delegat chitanța
constatând depunerea, judecătorește,
prealabilă a garanției și să semneze
conditiunile de licitație (art. 147. 150.
1706, legea LX. 1881. art. 21 legea
XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult,
cel care a oferit pentru imobil un
preț mai urcat de cât cel de strigare
este dator să întregască imediat
garanția — fixată conform procen-
tului pretului de strigare — la aceiaș
parte procentuală a prețului ce a
oferit. (art. 25. XLI. 1908.)

Data in Aradul-Nou, la 18. luna
Iulie anul 1929. 5368

Sărăndan, ss. Fogarassy, ss.
dir. cf. judecător.

Haalkalmi,

vagy ajándéktárgya-
kat mérsékelt áron
ohajt beszerezni, keresse fel

SALGÓNE bizományi üzletét Arad,
Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

Jómejjelenésű

biztosítási ügynökök

tekintélyes mellékkeresetre tehet-
nek szert hasznos cikk eladásával.
Okmányok felmutatása kéretik.
Bemutatkozás csakis hétköznapo-
kon délelőtt 10—11-ig. 5375

Révész, Str. Consistoriului 31. sz.

Havi 80—90.000 lej forgalmazó

külvárosi vegyeskereskedés, italméréssel,
trafikengedéllyel, kétszobás lakással, olcsó
bérszerződéssel, visszavonulás miatt eladó.
Az aradi határban 2 hold szántóföld
26.000 lejért eladó. 5397

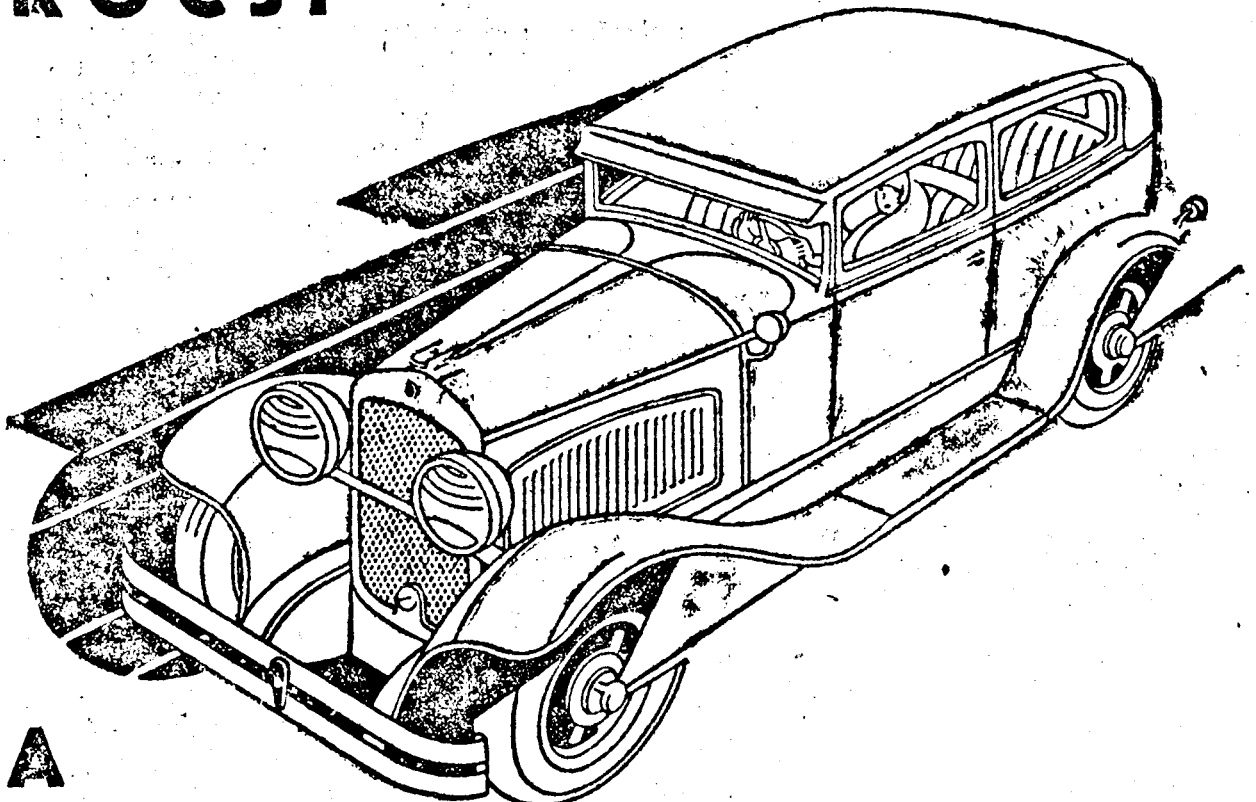
Bővebbet Kiss Lajos „Urani” irodájában
városházával szembe, B. Reg. Ferdinand L.

Séga, volt Koszoru-ucca, a Tex-
til- és Neuman-gyár kö-
zelében, 102. számú urilakásos ház,
cca 400 □-l telekkel, kiadó vagy el-
adó. — Ugyanabból a telekből a nőtulés
uocai telekből esetleg 250 □-l eladó.
Ertekezni: 4997

Calea Saguna 99 sz.
volt Varjassy Lajos-ucca
Kertészetre különösen alkalmas.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

EGY IDEÁLIS CSALÁDI KOC SI

A CHRYSLER 65 SEDAN, KÉT AJTÓS

Egy ideális családi kocsi — nem az ósdi értelemben vett nehézkes, kedélyes
bárka — hanem egy modern, gyors, tágas és megbízható kocsi.

Széles ajtókon (95 cm) keresztül jut az ember a kocsi belsejébe anélkül, hogy
az első ülésüket felhajtáná. Az ajtók fogantyuit a gyerekek már nem tudják
elérni. Széles, mély ülések elől. Kényelmes férőhely 5 személy számára hátul.
(Az ülések támlái egy méterrel is messzebbre vannak egymástól.) Kényelmes
minden tekintetben.

Chrysler-ököltség! Óránként 100 Kilométeren felüli sebesség — meglepő
világgyors felgyorsulás. Rugók, melyeknek végei gummiban vannak ágyazva
és hidraulikus lökhárítók csak emelik a kényelmet — A hat hengeres motor
hét csapágyas kiegyensúlyozott főtengellyel sima utat biztosít. Az Ezüstdóm
nagytejesítményű motora hatalmas erejű — csuszásmentes, hidraulikus fékei
azonnal működnek.

A két ajtós 65 Sedan — a legalacsonyabb áru csukott Chrysler kocsi! Pom-
pás megjelenés, elpusztíthatatlan szépség és konstrukció. Azonnali szállítás.

Próbáljon ki még ma egy Chry-
sler 65-t, hogy megismerhesse min-
den előnyét.

AUTO-UNIVERSAL, PALATUL, WEISZ, TIMISORA
Chrysler Motor Detroit Michigan

BUCURESTI ügyeit leggyorsab-
ban elintéztetheti **Sándor Ferenc** közismerten legmegbízhatóbb vizumirodája útján.
Arad, Bul. Reg. Maria 16. Megyeházzal szemben. Telefon 5—11